

בש"פ 567/24 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 567/24

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 16.1.2024 במ"ת 35419-11-23 שניתנה על-
ידי כבוד השופט י' מינטקביץ'

בשם העורר: עו"ד איתן להמן

בשם המשיבה: עו"ד גל הרניק-בלום

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 16.1.2024 (מ"ת 35419-11-23, השופט י' מינטקביץ'). בית המשפט המחוזי דחה את בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 16.11.2023 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום כנגד העורר. על-פי המתואר בכתב האישום, העורר שהתגורר בקנדה בין השנים 2008-2022, שב להתגורר בישראל עם בני משפחתו בדירתם שב..... ביום 14.2.2022 (להלן: בית המשפחה). מאז שחזר ארצה, התגלעו מריבות בין העורר לבני משפחתו עד שבסופו של דבר האחרונים החליטו לשכור דירה חלופית בשכונת (להלן: הדירה השכורה) ועברו להתגורר בה בלעדיו, ומבלי לחשוף בפניו את

עמוד 1

כתובתה. במועד שאינו ידוע, העורר עקב אחר אחותו במטרה לגלות את מיקומה של הדירה השכורה. ביום 28.10.2023 הגיע העורר לדירה השכורה והחל להכות את אמו בסטירות ובאגרופים לעבר פניה, שבר את מכשיר הטלפון הנייד שלה ואזק את ידיה באמצעות אזיקונים. לאחר מכן, כיסה העורר את אמו בגלימת בד ארוכה והוביל אותה ואת אביו אל רכבו. במהלך הנסיעה העורר איים על האם באמצעות אקדח חשמל. בדירה העורר אזק את אמו לגוף חימום וחסם את פיה באמצעות סרט דביק. בשלב זה, העורר הורה לאדם נוסף שזהותו אינה ידועה לשמור על הוריו בזמן שהוא נוסע להביא את אחותו. העורר פגש באחותו בדירה השכורה והורה לה להתלוות אליו לדירת המשפחה. העורר איים גם על אחותו באמצעות אקדח החשמל. לאחר שנכנסו לדירה, ניסה העורר לאזק את ידיה של האחות, אך היא התנגדה והצליחה לברוח למרפסת הדירה ולזעוק לעזרת השכנים, כשהאם מצטרפת אליה. בשלב זה, מספר שכנים שזהותם אינה ידועה נכנסו אל הדירה, חילצו את ההורים ותקפו את העורר. לאם נגרמו חבלות בעינה השמאלית, בחזה, בזרוע ימין ובשורשי כפות הידיים וכתוצאה מכך היא נזקקה לטיפול רפואי. בשל המעשים המתוארים, כתב האישום מייחס לעורר עבירות של חטיפה לשם כליאה, כליאת שווא, סחיטה באיומים, תקיפת זקן, תקיפה סתם, איומים, היזק בזדון ופגיעה בפרטיות.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים בעניינו. המדינה טענה כי בידיה ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות לעורר, ובהן עדויות של בני המשפחה, תיעוד של החבלות על גופה של האם והמסמכים הרפואיים מבית החולים ביחס אליהן, תיעוד רכבו של העורר במערכת המשטרתית, וכן ראשית הודאה של העורר בחקירתו הראשונה. המדינה טענה כי העבירות המיוחסות לעורר מקימות עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, וכי בשים לב למסוכנות העולה מהן, אין מקום לשקול חלופת מעצר בעניינו.

4. בו ביום נערך דיון בעניינו של העורר, אשר במסגרתו ביקש בא-כוחו להפנות אותו לבדיקה פסיכיאטרית, בהסכמת המדינה. מפרוטוקול הדיון עולה כי העורר הכחיש את המיוחס לו. כמו כן, העורר טען כי דודו שהיה חבר בחמאס גנב ממנו את הדרכון ואת תעודת הזהות הישראלים שלו. לדבריו, הוא הוכה ואף הופנו כלפיו איומים שלא להתלונן במשטרה, ולא - אמו תתלונן נגדו. בתום הדיון הורה בית המשפט המחוזי לפסיכיאטר המחוזי להגיש חוות דעת בעניינו של העורר עד ליום 30.11.2023, וכי העורר ייוותר במעצר עד למתן החלטה אחרת. כבר בשלב זה יצוין כי עד היום טרם הוגשה חוות דעת כאמור.

5. ביום 11.12.2023 התקיים דיון נוסף בפני בית המשפט המחוזי. במסגרת הדיון נטען כי לא ברור מה היה המניע למעשיו של העורר וכי יש חשש שהוא סובל מבעיה נפשית. כמו כן, ציין בא-כוחו של העורר כי טרם נערכה לעורר בדיקה פסיכיאטרית.

6. ביום 19.12.2023 נערך דיון המשך בעניינו של העורר. בא-כוחו של העורר ציין כי על אף שחלף זמן רב מאז ניתנה החלטתו של בית המשפט המחוזי בעניין זה, לא נערכה לעורר בדיקה פסיכיאטרית. כמו כן, בא-כוחו של העורר ביקש כי ייערך תסקיר מעצר בעניינו ותיבחן האפשרות של חלופת מעצר אצל ידיד של העורר שמוכן לפקח עליו, אך לא הגיע לדיון. בא-כוחו של העורר הוסיף כי הוא אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר.

7. בו ביום, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים בעניינו, בעיקר נוכח חומרת המעשים המיוחסים לו והמסוכנות הגבוהה שעולה מהם. בנוסף, בית המשפט המחוזי התייחס לכך שמרכז חייו של העורר

בקנדה, ועל כן קיים חשש להימלטות מהדין. לבסוף, בית המשפט המחוזי דחה את בקשתו של העורר להזמין תסקיר מעצר בעניינו, בהתחשב בכך שהעורר לא הצביע על חלופת מעצר קונקרטיה המקימה היתכנות ראשונית לאפשרות של שחרור לחלופה שיש בה כדי לאיין את המסוכנות הגבוהה שעולה ממעשיו.

8. ביום 8.1.2024 הגיש העורר בקשה לעיון מחדש בהחלטה האמורה, ובמסגרתה ציין כי ידיד של המשפחה, מר מ' ס', נכון לפקח עליו (להלן: המפקח המוצע). בבקשה צוין כי המפקח המוצע שמתגורר רחוק מבית הוריו, ב..... החדשה, מוכן לספק לעורר מקום לחלופת מעצר ולפקח עליו בכל שעות היממה.

9. ביום 14.1.2024 התקבל מכתב ממשד הבריאות - המרכז הירושלמי לבריאות הנפש שבו צוין כי לעורר נקבעה בדיקה לאותו יום, אך משיחה עם מחלקת הזימונים של שירות בתי הסוהר (להלן: שב"ס) עלה כי הם לא קיבלו כל זימון בקשר לכך. תחילה קבע בית המשפט המחוזי כי על השב"ס להביא את העורר לבדיקה והורה להודיע על כך בדחיפות, אך בהמשכו של אותו היום הוא הורה לפסיכיאטר המחוזי לקבוע מועד חדש לבדיקה. למחרת הודיע סגן הפסיכיאטר המחוזי כי המועד הקרוב ביותר שבו ניתן יהיה לבדוק את העורר הוא ביום 27.2.2024.

10. ביום 16.1.2024 נדונה בקשתו של העורר לעיון מחדש. במסגרת הדיון, הציג בא-כוחו של העורר את החלופה המוצעת. המפקח המוצע הבהיר כי לא פגש את העורר עד כה, אך נכון לשכן אותו בביתו ולפקח עליו במשך כל שעות היממה. כמו כן, הוא התחייב כי אם העורר יצא מביתו - ידווח על כך למשטרה מיד. בהמשך, הלין בא-כוחו של העורר על התנהלותו של שירות בתי הסוהר בכל הנוגע לבדיקה הפסיכיאטרית, כמו גם בנוגע לכך שלטענתו לא ניתנה לו אפשרות ליצור קשר עם אשתו המתגוררת בקנדה. בא-כוחו של העורר ביקש להורות על שחרורו של העורר לחלופה המוצעת, ולכל הפחות להורות על הגשת תסקיר מעצר בעניינו. בהקשר זה הדגיש בא-כוחו של העורר את החשש מכך שהעורר סובל מבעיה נפשית כלשהי, כמו גם את נסיבות חייו עד כה ואת העובדה הוא נעדר עבר פלילי.

11. בית המשפט המחוזי דחה את בקשתו של העורר לעיון חוזר, בשל העובדה שהחלופה המוצעת אינה מרוחקת דיה ממקום מגוריהם של בני המשפחה, וכן בשל ההיכרות המעטה בין העורר לבין המפקח המוצע, אשר מקשה על יכולתו לפקח על העורר בצורה נאותה. כמו כן, בית המשפט המחוזי דחה את בקשתו החלופית של העורר להורות על עריכת תסקיר מעצר בעניינו, אשר יבחן את החלופה המוצעת. בהחלטה נוספת מאותו יום, הורה בית המשפט המחוזי לשירות בתי הסוהר לאפשר לעורר עשר שיחות טלפון לקנדה.

12. על החלטה זו הוגש הערר שבפני. העורר טוען כי בית המשפט המחוזי לא נתן דעתו במידה מספקת למורכבות הראייתית בתיק, ובין השאר להסבריו של העורר באשר לרקע להגשת התלונה כנגדו. בנוסף, טוען העורר כי קיימים חסרים ראייתיים בתיק. על כן, העורר טוען כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שקבע כי קיימות ראיות לכאורה בתיק, ומכל מקום טעה בדחותו את חלופת המעצר המוצעת. לטענתו, בין מקום החלופה המוצעת לבין מקום מגוריהם של הוריו קיים מחסום, שיש בו כדי למנוע אפשרות של מפגש ביניהם. בנוסף, לטענתו, אי-היכרות בין המפקח המוצע לעורר דווקא עשויה להוביל לכך שהמפקח יהיה מסור יותר לפיקוח, שכן לא ירצה לסבך את עצמו למען העורר. לטענתו, אי-היכרות בין מפקח לנאשם אינו אמור לשקול כנגד שחרור לחלופת מעצר, וביתר שאת בשים לב לכך שהעורר מתגורר דרך קבע בקנדה. לבסוף, העורר טוען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שדחה את בקשתו החלופית להגשת תסקיר מעצר בעניינו. בהקשר זה מדגיש העורר כי העובדה שקיימות עילות מעצר אינה חוסמת את הדרך מפני בחינת חלופת מעצר.

13. הדיון בפני התקיים ביום 24.1.2024. בדיון הדגיש בא-כוחו של העורר את הקושי הכרוך בכך שטרם בוצעה לעורר בדיקה פסיכיאטרית, וכן טען בזכות מתכונת הפיקוח המוצעת על העורר. לטענת בא-כוחו של העורר, אך טבעי שאדם שמרכז חייו היה בחו"ל במשך רוב חייו הבוגרים לא יוכל להציע כמפקח אדם שעמו יש לו קשר קרוב בארץ. עוד הוסבר כי המפקח המוצע הוא ידיד המשפחה. לדיון התייצב המפקח המוצע, ולצדו אדם נוסף, מר נידאל סלאיימה ממשפחתו, שהסכים לשמש כמפקח שני, באותם מקרים שבהם המפקח המוצע העיקרי יצטרך לצאת מביתו. במענה לשאלות בית המשפט הסבירו המפקחים המוצעים כי הם אינם עובדים וכי הם נכונים לבצע את הפיקוח על בסיס היכרות עם המשפחה.

14. המדינה, מצדה, טענה כי דין הערר להידחות. באת-כוחה של המדינה ציינה כי אכן קיימת אי-נוחות מכך שהבדיקה הפסיכיאטרית טרם בוצעה, והוסיפה שיעשה מאמץ להקדימה. באשר לחלופה למעצר מאחורי סורג ובריה, צוין כי המדינה מתנגדת, וכי מכל מקום, לא נכון יהיה לעשות כן ללא תסקיר.

15. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים אני סבורה כי דין הערר להתקבל באופן חלקי במובן זה שהעורר יישאר במעצר מאחורי סורג ובריה, אך יוגש תסקיר מטעם שירות המבחן בעניין הפיקוח המוצע (בין כחלופת מעצר ובין כמקום מעצר בפיקוח אלקטרוני) עד ליום 15.2.2024. ככל שהדבר יעלה בידו, יציע העורר גם מפקחים נוספים שייבחנו אף הם על-ידי שירות המבחן.

16. לא אוכל לסיים מבלי לציין כי הדעת אינה נוחה מכך שטרם נערכה לעורר בדיקה פסיכיאטרית. ראוי כי הן המדינה והן הפסיכיאטר המחוזי יעשו מאמץ להקדמת מועד הבדיקה של העורר, כך שזו תתקיים - ככל הניתן - בסמוך למועד הגשת התסקיר מטעם שירות המבחן. אכן, העבירות המיוחסות לעורר הן חמורות ומעידות על מסוכנות. עם זאת, בפרשה כולה רב הנסתר על הגלוי, ומכל מקום, ייתכן שנסיבותיו האישיות והרגשיות של העורר מצדיקות לבחון אם ניתן לאיין את מסוכנותו באמצעות חלופה.

17. סוף דבר: הערר מתקבל בחלקו כאמור בפסקה 15 לעיל.

ניתנה היום, י"ח בשבט התשפ"ד (28.1.2024).

ש ו פ ט ת